

't Seghen Waert

jaargang 27 aflevering 4

november 2008

verenigingsblad van het Historisch Genootschap
Oud Soetermeer

Historisch Genootschap Oud Soetermeer

Bestuur

dhr. P. P. van Puffelen, voorzitter

fredvanpuffelen@hotmail.com

tel. 06 55813828

dhr. R. M. A. Krul, secretaris

Tijberg 54, 2716 LK Zoetermeer

krulende@wanadoo.nl

tel. (079) 321 07 32

mw. H. E. M. Westerman, penningmeester

Nassaulaan 12, 2712 AX Zoetermeer

westdijk@hetnet.nl

tel. (079) 316 81 21

mw. J. R. de Kler (A.W.Z.)

dhr. C. A. M. Klein (G.W.Z.)

vacature (I.S.V.)

mw. E. W. M. van Adrichem (Activiteitencie)

Archeologische werkgroep

dhr. B. F. F. H. van der Ven

Douzapad 30, 2722 AX Zoetermeer

benvdven@versatel.nl

tel. (079) 342 79 91

Genealogische werkgroep

mw. M. E. Vijverberg-Kalkema

Stekelbaarssloot 35, 2724 AR Zoetermeer

kalkema@wanadoo.nl

tel. (079) 331 65 52

Interviewgroep Sprekend Verleden

dhr. E. W. van den Burg

Fr. Hendriklaan 32, 2712 EE Zoetermeer

tel. (079) 316 48 58

Redactie

mw. C. Hogeveen (redactie)

dhr. P. Drapers (eindredactie)

dhr. Th. van der Poel (vormgeving)

dhr. A. C. J. Vermeulen (publicaties)

dhr. R. Grootveld

redactie email-adres: info@oudsoetermeer.nl

Werkgroep Beeld en Geluid

dhr. G. van Doornen

Mauritsstraat 6, 2712 CW Zoetermeer

doornenroos@casema.nl

tel. (079) 319 01 19

Ledenadministratie

dhr. D. de Kler

Bunuelstrook 45, 2726 RX Zoetermeer

kler11@hetnet.nl

tel. (079) 331 58 28

Contributie:

Lidmaatschap 13,75 per jaar

Gezins- of jeugd lidmaatschap 7,-

postbankrekening 3426901

t.n.v. H.G. Oud Soetermeer

Donatie:

Postbankrekening 4894624

t.n.v. H. G. Oud Soetermeer

Website: <http://www.oudsoetermeer.nl>

E-mail: info@oudsoetermeer.nl

Openingstijden archief en bibliotheek:

iedere woensdag 14.00-17.00 uur

Inloopavond A.W.Z.: elke dinsdagavond

20.30 - 22.00 uur

Inloopavond G.W.Z.: eerste maandag van de

maand 20.00-22.00 uur

‘t Seghen Waert is een uitgave van het
Historisch Genootschap Oud Soetermeer.

ISSN: 1384-7260

Het Historisch Genootschap is gevestigd in

‘t Oude Huis, Dorpsstraat 7

2712 AB Zoetermeer, tel. (079) 319 06 83

Inhoud

Van de redactie	1
Nieuwe leden	2
Recept voor borstplaat	3
Activiteiten	4
Een cadeau voor alle leden	5
Open Monumentendag 2008	5
Giften en legaten aan het Historisch Genootschap	8
Banketfabriek De Duif	9
Boeken verkopen in nieuwe jasjes	12
Toegankelijk Oud Zoetermeer	13
10.000 foto's	16
Drielandenpunt	17
Decembergeschenken	19
Sprekend Verleden: 50 jaar Cantate Deo	19

Van de redactie

U hebt de laatste aflevering van 't Seghen Waert van 2008 in uw handen. De heren Van der Spek en Tetteroo reageerden op het artikel over de koekfabriek De Duif in de vorige editie. De heer Van der Spek herkende zijn oom op een foto en bij de heer Tetteroo kwamen de jeugdherinneringen boven uit de tijd dat hij hand- en spandiensten verrichtte in de bakkerij.

Vijftig jaar geleden zong een aantal jonge dames de sterren van de hemel. Van dat moment af tot nu toe hebben zij met hun koor Cantate Deo veel meegemaakt. Leden van de Interviewgroep 'Sprekend Verleden' tekenden uit hun mond de geschiedenis van het koor op.

Dit 't Seghen Waert glijdt nog precies op tijd in uw bus om er voor te zorgen dat u echte ouderwetse Zoetermeerse borstplaat kunt maken voor uw Sinterklaasavond. Het authentieke recept treft u op een van de volgende bladzijden aan. En dat is niet alles: u krijgt er nog een extra cadeau bij, opwarmertje voor ons 60-jarig jubileum!

De redactie wacht met spanning op uw bijdragen voor de eerste editie van 't Seghen Waert in ons jubileumjaar 2009. De sluitingsdatum voor de kopij is 25 januari.

Nieuwe leden

We heten de volgende nieuwe leden van harte welkom:

W.P. van Beijnum, Griekenlandlaan 104, 2711 GD Zoetermeer
M.J.C. van der Zwan-Stoop, Rokkeveenseweg Zuid 130, 2718 EP Zoetermeer
E.A.M. Thoonen, Populierzoom 36, 2719 HM Zoetermeer
C. v.d. Wijngaard, Savelsbos 61, 2716 HC Zoetermeer
H. Dopmeijer, 4e Stationsstraat 418, 2719 RB Zoetermeer
L. Buisman, Essehout 92, 2719 ME Zoetermeer
F. van Spelde, Van Dijcksbruin 34, 2718 NM Zoetermeer
J. van der Velde, Bananengaarde 21, 2723 CC Zoetermeer
P. Verheus, Marineblauw 1, 2718 KC Zoetermeer
R. van Driel, van den Berghstraat 43, 2522 ZM Den Haag
A.J. Straatman, Tintlaan 80, 2719 AL Zoetermeer
F.C. van Straalen, Kadoelersbos 188, 2715 SJ Zoetermeer
J. Kaptein, Vlamingsstraat 2-4, 2712 BZ Zoetermeer
H.M.M. Baars, Elia Kazanstrook 84, 2726 VG Zoetermeer
J. Oldenkamp, Postbus 7307, 2701 AH Zoetermeer
L. Moers, Bijdorplan 117, 2713 RZ Zoetermeer
N. van der Veldt-Koetsier, Parijsstraat 51, 2711 CN Zoetermeer
H.C. Brinkers, Bethanienlei 40, 2960 St. Job in 't Goor, België
H.J. van Haastert, Sweelinckplein 9-11, 2517 GK Den Haag
H.A. Moolenaar, Montessorilaan 18, 3706 TD Zeist
K. Bloemers-van Driel, Baliendijk 382, 4816 GW Breda
J. Koole, Nassaulaan 593, 2712 TZ Zoetermeer
D. de Vries-de Krijger, De Oude Wijk 22, 3958 DE Amerongen
B. van der Tas, Sandenburg 4, 3904 JR Veenendaal
J. Paul-Sentel, Dr. J.W.Paltelaan 96, 2712 RT Zoetermeer
R. van de Berg, Meidoornlaan 2, 2631 GC Nootdorp
W. van der Velden, Nassaulaan 617, 2712 PZ Zoetermeer
J.M. van Hierden-Bos, Oranjelaan 6, 3881 CW Putten
J.B. van der Flier, Albrandswaard 208, 2716 DE Zoetermeer
A.J.E. Polman-van der Slik, Zegwaartseweg 172A, 2728 PC Zoetermeer
H.B. Groenheijde, Dorpsstraat 117C, 2712 AE Zoetermeer

Wilt u zich aanmelden als lid, dan kan dat als volgt:

via de website: www.oudsoetermeer.nl

met een e-mailbericht aan info@oudsoetermeer.nl

met een briefje aan het Historisch Genootschap Oud Soetermeer,
Dorpsstraat 7, 2712 AB Zoetermeer.

Geeft u daarin naast uw naam, adres en geboortedatum aan of u zich opgeeft als lid, als jeugdlid (tot 18 jaar) of gezinslid (tweede op hetzelfde adres).

Recept voor borstplaat

'Naar wensch te vergrooten en te varieeren'

recept van C. Dogterom, Zegwaartscheweg (ca. 1930)

220 gr suiker,
15 kleine eetlepels chocoladepoeder of
3 kleine eetlepels koffie extract of
eenige druppels vruchtenessence.

Bereiding:

'Zet de suiker met het water op het vuur, laat het indampen totdat het verkregen vocht, hetwelke men van een lepel laat afdruipeu, uitwaait tot een dunne draad. Neem dan dadelijk de pan van het vuur en laat de stroop even bekoelen, waarna men de essence toevoegt onder roeren. Roer door totdat de massa dik begint te worden en giet ze dan zoo snel mogelijk uit in de borstplaatringen op een met boter besmeerd steenen bord of schaal die klaar staan. (Bij de bereiding van chocolade borstplaat vermengt men dadelijk de cacaopoeder met de suiker en het water alvorens deze op het vuur te zetten.) Nadat het mengsel in de ringen goed gestold is, schuift men de ringen voorzichtig van het bord af en plaatst ze op hun kant om verder af te koelen. Tenslotte schuift men de borstplaat uit den ring.

Voor de bereiding van z.g. fondantborstplaat kan men poedersuiker in plaats van gewone suiker gebruiken terwijl voor zeer zachte chocolade borstplaat het volgende recept ook zeer aan te bevelen is:

350 gr gewone suiker, 50 gr poederchocolade, 1 dl melk, 30 gr boter voegt men bijeen en laat het mengsel koken totdat een druppel van de stroop in koud water gebracht een stevig bolletje vormt. Men neemt de pan van het vuur en blijft roeren totdat zich een dik roomerige massa gevormd heeft. Verder gaat men te werk zooals hierboven aangegeven is'.

De deskundigen bevelen het tweede recept aan. Het eerste levert waarschijnlijk zeer harde borstplaat op!

Activiteiten

Vrijdag 28 november extra Filmavond

De filmavond van 24 november is al volgeboekt. Daarom is er een extra filmavond op vrijdag 28 november. We vertonen de geheel opgeknapte film van Zoetermeer in de jaren vijftig, gezien door de camera van mevrouw Troost. Deze voorstelling vindt plaats in het parochiehuis De Gouden Leeuw, Dorpsstraat 18b. Het aantal plaatsen is beperkt en opgave vooraf is nodig. U kunt bellen naar: mevrouw F. Brandhorst (079) 351 40 47, de heer J. van Oosterom (079) 331 17 93 of mevrouw B. van Adrichem (079) 331 01 73.

November/januari

Wandel-, Fiets en Koetstochten; zie www.oudsoetermeer.nl bij Activiteiten.

Woensdag 26 november

Ledenvergadering. De agenda en andere stukken zijn los toegevoegd aan dit blad.

Maandag 12 januari 2009

Nieuwjaarsreceptie.

Fris Versshop, voor al uw...

- **Hollandse & buitenlandse kaasspecialiteiten**
- **Zuidvruchten**
- **Boerenskaasspecialiteiten**
- **Salades en paté's**
- **Vers gebrande noten**

Oók voor een leuk kaas-kadootje!

Dorpsstraat 103
Zoetermeer
(079) 316 76 16

Openingstijden: Di t/m do 8:30-18:00 uur, vrij 8:30-20:00 uur, za 8:30-17:00 uur. Maandag gesloten.

Een cadeau voor alle leden

Bij dit nummer van 't Seghen Waert bent u ongetwijfeld een cd in een hoesje tegengekomen. Dat is uw cadeau bij het begin van ons 60-jarig jubileum. Het Historisch Genootschap is in januari 1949 opgericht en we zijn van plan het jaar 2009 niet zomaar voorbij te laten gaan. We vragen al meer dan een halve eeuw aandacht voor de Zoetermeerse geschiedenis en dat wordt mogelijk gemaakt door meer dan 1200 leden. U dus!

Vandaar dit cadeautje dat, hoe kan het ook anders, de Zoetermeerse geschiedenis als onderwerp heeft. En wel op een heel bijzondere manier. Na P.G. Hoefnagel's 'Zoetermeer een Hollands tweelingdorp' in 1969 is er nooit meer een overzichtsgeschiedenis geschreven. De plannen zijn er wel, maar het vergt nog jaren onderzoek en schrijven. Deze cd echter geeft in een aantal hoofdstukken belangrijke delen uit de geschiedenis weer, bestaande uit filmbeelden, foto's, teksten en gesproken commentaar. En niet te vergeten rapmuziek! Oorspronkelijk is deze cd ontwikkeld voor het onderwijs bij de viering van Zoetermeer1000, maar we vonden hem zo leuk dat we alle leden willen laten kennis maken met de kijk van onze jeugdige bevolking op de Zoetermeerse geschiedenis. U heeft er wel een computer voor nodig.

Open Monumentendag 2008

Piet Drapers

Wethouder Pieter Smit kwam in de Dorpsstraat naar de plek waar vroeger de boomgaard van 't Huis te Palenstein begon. In Grand café 079 stak hij de loftrumpet over het Historisch Genootschap Oud Soetermeer, al stak hij ook niet onder stoelen of banken dat de vereniging ook wel eens de luis in de pels van de gemeente is.

De wethouder kreeg het eerste exemplaar van het boek "Sporen van ... historisch Zoetermeer". Het boek is een afspiegeling van alle activiteiten van het Historisch Genootschap. Al lezend leg je al snel de relatie met de gebeurtenissen die dag op de plek van de oude boomgaard.

1000 jaar

Natuurlijk refereerde de wethouder aan de activiteiten rondom het "1000-jarig bestaan van Zoetermeer". In het boek kun je echter lezen dat 40.000 jaar geleden op de plek waar later Zoetermeer zou komen, al levende wezens rondliepen. Joke de Kler schrijft er over en Ed Stevenhagen is te zien op een foto, waar hij vol trots een mammoetbot toont, opgevist uit de Zoetermeerse Plas.

Stenen

Op het plein ging wethouder Smit door de knieën om de laatste steen te leggen in een straatje voor een monument ter herinnering aan het middeleeuwse kasteel Palenstein. In het boek leest en ziet u dat er in 2002 in de Dorpsstraat een flink stuk kasteelmuur is opgegraven. De laatste steen van wethouder Smit is afkomstig uit deze oude muur en hij ligt nu met enkele collega-stenen bijna weer op de plaats waar hij is gevonden.

Gevelstenen

Tenslotte werd de naamsteen "T Huis te Palensteyn" in het zonnetje gezet. Deze steen is na een verblijf boven de ingang van het wooncomplex De Schoutenhoek weer terug in de Dorpsstraat. De steen dateert uit het eind van de achttiende eeuw en zat in de gevel van het Huis of de Plaats zoals het gebouw genoemd werd in de Dorpsstraat. In 1887 kocht Brinkers het pand en ging het gebruiken als boterpakhuis. In 1970 werd het gesloopt, maar de gevelsteen werd behouden en verhuisde naar De Schoutenhoek. Vanaf Open Monumentendag 2008 is de steen weer te bewonderen in de Dorpsstraat op nog geen honderd meter van de plek waar hij zijn leven begon. Hij lijkt te zijn ingemetseld in de zijgevel van het pand Dorpsstraat 110, maar omdat dit niet mogelijk was, is hij er als het ware tegenaan geplakt.

MONDIAL MOVERS

HENNEKEN BV **Professionele verhuizers** **van huis uit**

- * Particuliere verhuizingen
- * Kantoor- en bedrijfsverhuizingen
- * Nationale en internationale verhuizingen
- * Verhuishwinkel
- * Verwarmde en beveiligde inboedel-/archiefofslag

Goudstraat 51
2718 RD Zoetermeer
tel. + 31 (0)79-3611368
e-mail: info@henneken.nl
website: www.henneken.nl

Leden van de Archeologische Werkgroep Zoetermeer met wethouder en voorzitter, bij de teruggeplaatste gevelsteen van het huis te Palenstein (foto Jan van Es)

Van echt plakken kon echter ook geen sprake zijn omdat de gevelsteen en de muur uit twee verschillende soorten steen bestaan, namelijk hardsteen en baksteen die verschillend reageren op temperatuurwisselingen. Door bouwbedrijf Gebroeders Huurman is de steen eerst dunner gemaakt en zijn er doken in geplaatst. In de muur is een aantal gaten geboord waarin een soort lijm is gespoten waarin vervolgens de doken zijn vastgezet. Daardoor lijkt het alsof de steen, net als in “T Huis te Palenstein” in de muur is ingemetseld. In het boek vertelt Luut Vlastra over gevelstenen in Zoetermeer en die van “T Huis te Palenstein” is er daar een van, en waarschijnlijk wel de meeste bekende in Zoetermeer.

Het boek Sporen van ... historisch Zoetermeer

Open Monumentendag 2008 is achter de rug, maar het boek dat gemaakt is ter gelegenheid van deze dag is alleszins het lezen waard. Op 94 bladzijden en full-colour gedrukt vindt u acht verschillende sporen van historisch Zoetermeer, waarbij de vele vrijwilligers van het Historisch Genootschap er voor zorgen dat u bij het lezen het spoor niet bijster raakt. Verhalen over alles wat in de grond te vinden is, familiegeschiedenis, de belevenissen van Rokus Klos, een wandeling en fietstocht langs het historische erfgoed en gevelversieringen.

Wethouder Pieter Smit neemt het eerste exemplaar van "Sporen van.... Historisch Zoetermeer" in ontvangst van voorzitter Fred van Puffelen (foto Aat Hoogland)

En nog veel meer. Daarnaast herbergt het boek nog twee verrassingen. Allereerst een educatieve cd voor de jeugd met hoofdstukken uit de Zoetermeerse historie in woord en beeld, tezamen met rapmuziek. Ten tweede een film

over 1000 jaar religie in Zoetermeer. Eigenlijk koopt u voor slechts € 15,- drie publicaties voor één prijs. Te vinden in diverse boekhandels, bij het Stadsmuseum en op www.oudsoetermeer.nl.

Giften en legaten aan het Historisch Genootschap

H. E. M. Westerman

Bij beschikking van 5 mei 2008 heeft de Belastingdienst onze vereniging aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Vanwege nieuwe belastingwetgeving heeft het bestuur hierom verzocht om gebruik te kunnen maken van de vrijstelling van schenkings- en successierecht voor goede doelen. Wij zijn blij met deze status, want het betekent dat uw giften aan het Historisch Genootschap Oud Soetermeer (onder bepaalde voorwaarden) aftrekbaar blijven voor de inkomstenbelasting. Bovendien is het genootschap als ANBI over ontvangen schenkingen/legaten geen schenkings- of successierecht verschuldigd.

Natuurlijk bent u bekend met de jaarlijkse acceptgirokaart die u ontvangt voor een eventuele donatie. Wij willen u met deze mededeling ook graag attenderen op nog enkele andere mogelijkheden om onze vereniging financieel te ondersteunen. Om de drempel voor de aftrekbaarheid van schenkingen te vermijden kunt u kiezen voor een periodieke gift, die onbeperkt fiscaal aftrekbaar is. Een dergelijke gift moet worden gedaan bij notariële akte, waarin is vastgelegd dat er vaste en gelijkmatige uitkeringen gedurende minimaal vijf jaren volgen. Ook is er de mogelijkheid van een legaat. Daarbij laat u in uw testament opnemen dat het Historisch Genootschap een van de erfgenamen is voor een bepaald bedrag of voor een bepaald deel van de nalatenschap. Of en hoe u ons wilt ondersteunen is uiteraard aan u. Wij zijn u dankbaar voor elke gift!

Jaarlijks worden al vele donaties ontvangen door een verhoging van het contributiebedrag of door een extra bijdrage ter ondersteuning van onze werkzaamheden. In de afgelopen periode werden legaten uit nalatenschappen verkregen van onze leden mevrouw E.E. van den Berg-Sterrenberg en van mevrouw J. M. Groenheijde. Het bestuur is hen zeer erkentelijk dat zij het Historisch Genootschap bij hun overlijden in de vorm van een geldelijke bijdrage hebben begunstigd. De schenkingen zullen een goede bestemming krijgen binnen de doelstelling van de vereniging.

Banketfabriek De Duif

Het artikel in de vorige aflevering over koekfabriek De Duif heeft de heren Van der Spek uit Boskoop en de heer Tetteroo uit Rotterdam in de pen doen klimmen. De heer Van der Spek herkende zijn oom op een foto en bij de heer Tetteroo kwamen de herinneringen boven aan de tijd dat hij in de bakkerij als jongetje mocht helpen.

J. van der Spek:

'Zoals u in uw artikel vermeldde werden de heerlijke koekjes, je kon er van blijven delen, door de diverse bodediensten vervoerd, waaronder bode Van der Spek. Wanneer ik de foto op blz. 25 goed bekijk staat de heer Van Holst links en is de persoon, die met een aantal blikken loopt " bode Jaap". Jaap van der Spek was een oom van mij. Ik had drie ooms, die bode waren en wel bode Jaap, bode Piet en bode Jas. Dit illustere drietal reed op Delft (Jaap en Jas) en op Rotterdam (bode Piet). Kort na de oorlog reden zij met een oude T-Ford richting Delft, daarna met een Citroën vrachtwagen, die een model had van ver

voor de oorlog, en de laatste wagen was een Chevrolet met een kolossale cabine en een kleine laadbak. Zij reden met een tomeloze snelheid

Het personeel van De Duif: v.l.n.r. staand twee dames Blijleven, Anne Rademaker, Arie van Holst en Jan Rademaker, zittend v.l.n.r. Wim de Wilde, Jan Switzer en een onbekende (coll. A.L. van Holst)

Metaalbewerking

Maatwerk

Kwaliteit

Zekerheid

Ook voor particulieren

Industrieweg 21 Zoetermeer 079-3416341
mkz-metaalbewerking.nl info@mkz-metaalbewerking.nl

langs 's heeren wegen, zo snel, dat wanneer zij bijna in Pijnacker waren, het nog lukte om ze achterna te hollen om een pakketje mee te geven. Aan hen was een snelheidscontrole niet besteed.

Zij hebben hun bedrijf overgedaan aan bode Scholten en wij zeiden dan gekscherend, dat zij Scholten hadden overgenomen. Ome Jaap heeft nog enige tijd bij en voor Scholten gereden, maar volgens hem zou dat bedrijf geen lang leven meer beschoren zijn, want hoe kon je nou toch niet werken op zaterdag en dan ook nog een paar weken vakantie krijgen en dat terwijl je salaris gewoon doorgaat.

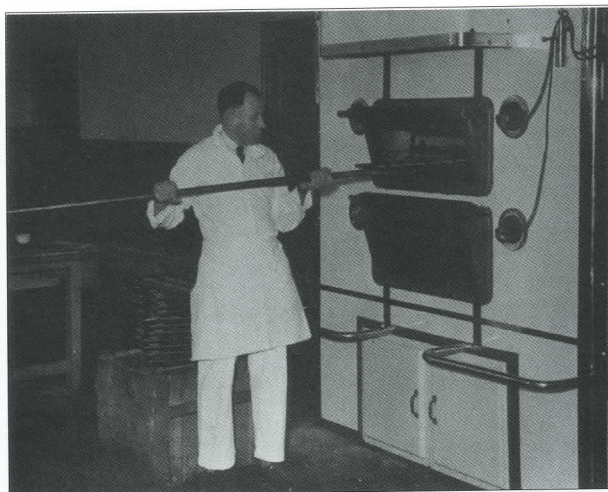
De opa van mijn ooms heeft ooit een bodedienst op Delft overgenomen en begon groots met een hondenkar, waar hij zelf achter liep. Wanneer je het na zo veel jaren bekijkt hebben zij het toch niet slecht gedaan en wanneer zij zouden zien hoe groot Bode Scholten nu is, dan zouden zij onmiddellijk hartkrampen krijgen'.

A. J. M. Tetteroo heeft bakker Van Holst vaak de helpende hand toe mogen steken:

'Ik was nog maar een knulletje van ongeveer 12 jaar. Thuis kenden wij Van Holst al omdat hij een relatie had met de fabriek van Brinkers waar mijn vader in de Tweede Wereldoorlog werkte om niet opgeëist te worden voor werk in Duitsland. Hij werkte zogenaamd voor de voedselvoorziening en had daardoor vrijstelling voor werkzaamheden in Duitsland.

In de Dorpsstraat vingen mijn "werkzaamheden" aan door bijvoorbeeld blikken netjes op te stapelen, koekjes in deze blikken te doen en verder allerlei opruim- en schoonmaakwerkzaamheden te verrichten. Geld betalen deed Van Holst niet. Wel ging ik nooit met lege handen naar huis want er waren altijd wel Willemientjes stuk gegaan. Deze werden in een zak gedaan en daar verblijdde ik dan mijn moeder weer mee. In het artikel wordt geschreven over een koekjesfabriek maar dat is niet juist. Op de banderollen van de blikken stond duidelijk dat het een banketfabriek was. Op een gegeven moment ging de bakkerij verhuizen naar het station aan de Stationsstraat. In het achterste deel daarvan kwam de bakkerij, omdat er toch nooit iemand meer kwam, want stoptreinen Den Haag – Utrecht waren er niet meer. Daarom werden de koekjes gewoon buiten gezet om te koelen. "Afsterven" noemde Van Holst dat'.

'In die tijd zaten wij als leerlingen van de R.K. lagere school, het schoolgebouw was gevorderd door de Duitsers, in een van de kantines van Nutricia op school. Deze kantine was op de eerste verdieping van het gebouw. Wij gingen toen halve dagen naar school. De ene week 's morgens en de andere week 's middags. Op de vrije ochtenden of middagen ging ik veel naar bakkerij

Bakker A. van Holst bij de oven (coll. A.L. van Holst) "De Duif" om te helpen. Het uitzicht vanuit de "school" was op de bakkerij. Als ik dan buiten op het station liep wuifde ik naar bekende medeleerlingen van onze St. Nicolaasschool die dan in de klas zaten te zwoegen op de lessen. Het is eens gebeurd dat lerares juffrouw Hollestelle mijn

vriendelijkheid niet op prijs stelde omdat de jongens voor het raam gingen staan om terug te zwaaien. Na schooltijd kwam zij kwaad naar het station om mij en Van Holst op ons nummer te zetten. Van Holst moest zorgen dat ik binnen bleef zolang er school werd gehouden. Maar daar had Van Holst uiteraard geen tijd voor. Met een gevulde koek ging zij weer af. Aan het einde van het jaar werd er in de bakkerij overgegaan op banketletters en kerstkransen. Dat vond ik mooi werk. De kerstkransen insmeren en daarna Franse vruchtjes, rode en groene, om en om daarop leggen. De beloning was dan een kerstkrans of een boterletter. "Zelf kiezen" zei hij dan. Ik had eens een partij gebroken koek meegekregen in een oud koekblik. Dat hoefde hij niet terug te hebben. Het deksel heeft mijn moeder nog jarenlang gebruikt als "bakplaat" voor de heerlijke boterkoek die zij zelf bakte. Ik moet zeggen dat uw artikel mij zeer aansprak en herinneringen weer naar boven kwamen. Aan bakker Van Holst heb ik nog vaak gedacht. Hij was een man naar mijn hart'.

Boeken verkopen in nieuwe jaszjes

Boeken verkopen gaat niet meer zo vanzelfsprekend als vroeger. De moderne mens krijgt zoveel informatie over zich heen, gedrukt en via telefoon, televisie, mail en internet, dat hij en zij er bijna in verdrinken. Als Oud Soetermeer proberen wij in die stroom boven te blijven drijven, door constant aandacht te vragen voor onze publicaties. Onze boeken zijn niet alleen verkrijgbaar via de aloude boekhandel waar je de heerlijke lucht van het papier nog kunt opsnuiven, maar ook via onze website www.oudsoetermeer.nl én sinds kort ook via de enorme internetwinkel www.boekwinkeltje.nl. Neem er maar eens een kijkje, het zal moeite kosten niet een van die miljoenen boeken te bestellen!

Toegankelijk Oud Zoetermeer

Bijna wekelijks kun je ze zien lopen: groepen mensen met een gids die een wandeling door historisch Zoetermeer maken. Begin en eindpunt van de wandeling is 't Oude Huis in de Dorpsstraat. Vanaf nu is het ook mogelijk individueel zo'n stadswandeling te maken. Het Historisch Genootschap heeft samen met de gemeente Zoetermeer een boekje uitgegeven waarin een zo toegankelijk mogelijke wandeling is beschreven. Die toegankelijkheid mag hier wel in een dubbele betekenis worden opgevat. De tekst in het boekje is in een groot lettertype gedrukt. De beschrijving van de route is duidelijk, de toelichting bij de historische panden is to the point, er zijn veel foto's en in het midden van het boekje zit een duidelijk overzichtskaartje. Maar de route is ook toegankelijk omdat er geen obstakels voor minder validen zijn, zoals

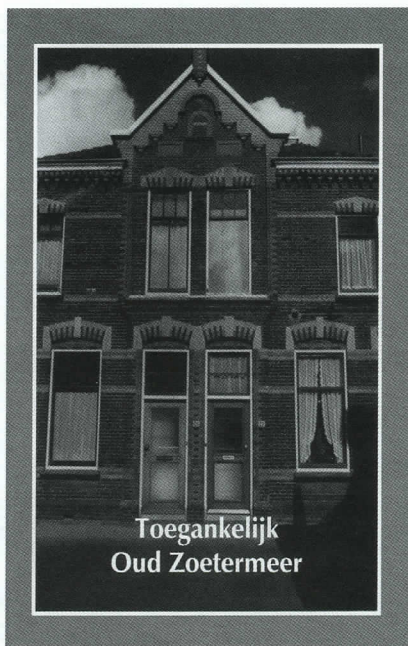
trappen. En als men de verkorte route neemt, ontwijkt men ook nog de wat steilere brughellingen. De langere route maakt namelijk een extra rondgang om de Grote Dobbe en dan moet men drie (lage) bruggen over, maar met enige hulp zijn die hindernissen ongetwijfeld ook te nemen. Het boekje is te krijgen

bij het start- en eindpunt van de route, in 't Oude Huis in de Dorpsstraat voor € 1,-.

Het bruidspaar Bos-Visser verlaat 't Oude Huis bij hun huwelijk in 1918. Deze foto is opgenomen in de nieuwe brochure "Toegankelijk Oud Zoetermeer"

(foto M.J.A. van Leeuwen, Den Haag)

10.000 foto's

Ronald Grootveld

Oud Soetermeer heeft een verzameling van meer dan 10.000 foto's met betrekking tot Zoetermeer en de Zoetermeerders. De oudste foto is een portret van notaris Isaac Molenaar, die in 1866 overleed. De jongste foto betreft de scholen aan de Dr.J.W. Paltelaan die op de nominatie voor sloop staan. Daar tussenin komen foto's voor van straten, verenigingen, personen, gebeurtenissen enzovoorts. De konijnenfokvereniging en de voetbalclub, de Dorpsstraat en de Floriade, kassen en hooibergen, burgemeesters, dokters en middenstanders en heel veel "gewone" Zoetermeerders van toen en nu. Al die foto's hebben we voor het overgrote deel te danken aan leden en inwoners van Zoetermeer die ons hun afbeeldingen ter beschikking stellen. Bij voorkeur bewaren wij de originelen maar een scan is ook zo gemaakt. En dan krijgt de eigenaar de originele foto terug. Alle foto's die binnenkomen worden bestudeerd en de informatie in een database opgenomen. Vervolgens wordt de foto op zuurvrij karton geplakt, zodat onze zure vingers het beeld zo weinig mogelijk aanraken en aantasten, en daarna gescand. Dit digitale bestand wordt gekoppeld aan de informatie, ofwel de beschrijving, zodat zonder de foto's in handen te hebben heel snel én plaatje én informatie in de computer opgezocht kunnen worden: op naam, straat, onderwerp en wat u maar wilt. Onlangs is de 10.000ste foto gedigitaliseerd. Het is een bijzonder fraai exemplaar, dat wij daarom hier afdrukken. De heer J.W. Dreise leverde de informatie. De foto is gemaakt in 1947 in de Eerste Stationsstraat ter hoogte van de huidige Frederik Hendriklaan. Daar was destijds de garage van Citosa, de busdienst op onder andere Den Haag en Leiden. In de Tweede Wereldoorlog waren de meeste bussen door de Duitse bezetters gevorderd en om de nood na de oorlog op te vangen kocht de Nederlandse regering in Londen 150 opleggers met Crossley motoren. De Nederlandse Spoorwegen leverden de opleggers uit en zorgden er voor dat ze in NS-groen werden gespoten. Citosa kreeg er zeven en de firma Verheul in Waddinxveen bouwde een opbouw van hout op de trucks, waardoor een primitieve personen"bus" ontstond. In de passagiersruimte was geen verwarming en in de koude winter is zelfs geëxperimenteerd met een oliekachel, inclusief een olietank aan boord. Omdat de cabine en oplegger waren gescheiden, hadden de noodbussen zowel een chauffeur als een conducteur nodig. De opleggers werden elke dag afgekoppeld en in de garage gezet. Op 27 april 1947 zijn ze in Zoetermeer vervangen door nieuwe bussen en nam het personeel afscheid van het materiaal. De oude opleggers deden nog jaren daarna dienst als propagandabussen voor de Oost Priesterhulp van de RK kerk. Men reed de voertuigen naar allerlei plaatsen in het land en op de houten vloeren werden kerkdiensten gehouden ter ondersteuning van het

kerkenwerk in Oost Europa.
De Crossley's waren zo goed bevallen dat de meeste Nederlandse bussen tot ver in de jaren zestig met Crossley motoren werden uitgerust.

Drielandenpunt

Piet Drapers

U kent ze vast wel, die bruine bordjes. Ze zijn op ooghoogte bevestigd op panden die de monumentenstatus hebben. Op het bordje staat veelal de vroegere functie van het pand, wie het heeft gebouwd en soms ook nog wat andere informatie.

Teksten

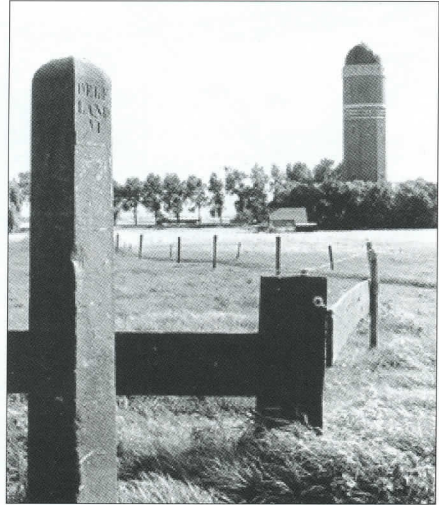
De aanduidingen 'woonhuis, boerderij en boerenwoning' zijn veel voorkomend. Meer bijzonder zijn de woorden 'molen, bewaarschool, transformatorhuisje en bunker', maar voor een gemeente als Zoetermeer zijn die termen nog wel te plaatsen. Echt nieuwsgierig maakt het natuurlijk als je een bordje met de aanduiding 'grenspaal' moet gaan plaatsen.

Drielandenpunt

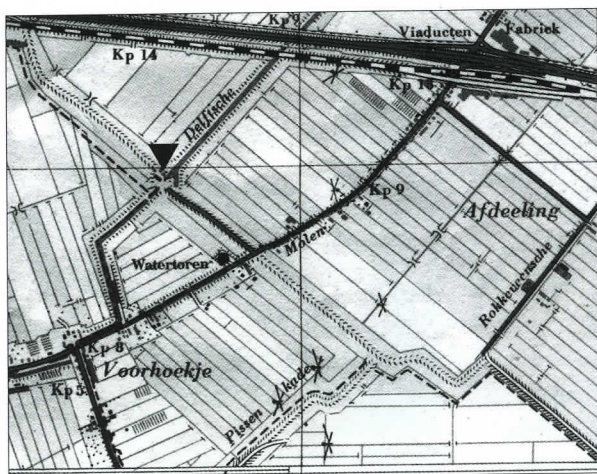
De grenspaal blijkt ook nog op een 'Drielandenpunt' te staan. Iedereen kent dat punt, waar België, Duitsland en Nederland bij elkaar komen, maar de plaats die daarbij in gedachte komt is Vaals en dat is vele kilometers van Zoetermeer verwijderd. De grenspaal in Zoetermeer blijkt te staan op het punt waar de hoogheemraadschappen Delfland, Rijnland en Schieland bij elkaar komen. Vanaf 1857 staat hij er al. Eerst moederziel alleen in een weiland. Later kreeg hij op afstand gezelschap van de watertoren.

Heemraden

Van heemraden en hun activiteiten is voor het eerst sprake rond 1300, in de tijd van graaf Floris V. Het waren veelal rijke en machtige bewoners van een gebied dat door waterkeringen moest worden beschermd. Oorspronkelijk was een heemraad slechts verantwoordelijk voor het gebied waar hij woonde (heim). In de tijd van Floris V werd, bijvoorbeeld door grote overstromingen, duidelijk dat er een meer bovenlokaal gezag nodig was om er voor te zorgen dat men droge voeten hield. Zo ontstonden de Hoogheemraadschappen Delfland, Rijnland en Schieland.

De grenspaal op zijn oorspronkelijke plek, voor de bouw van de wijk Rokkeveen (coll. Hoogheemraadschap van Delfland)

De grens van de drie hoogheemraadschappen lag achter de watertoren aan de Stationsstraat. Sinds 1857 stond daar de grenspaal (topografische kaart 1950, coll. Oud Soetermeer)

De heemraden van Delfland worden genoemd in een akte uit 1289, waarin zij van Floris V bevoegd-heden kregen om er voor te zorgen dat waterwerken werden onderhouden, maar zij

mochten ook recht spreken binnen hun gebied. De heemraden in het gebied tussen Wassenaar, (de) Zwammerdam en (de) Spaarndam. kregen in 1286 deze privileges van Floris V, maar pas in 1324 werden zij de heemraden van Rijnland genoemd. Voordien heetten zij de heemraden van de Spaarndam. In 1299 gaf Jan I van Holland uitgebreide bevoegdheden aan de heemraden van Schieland.

Grenzen

De landsgrenzen tussen de waterschappen werden oorspronkelijk voor twee zaken gebruikt. Binnen het gebied spraken de heemraden recht en zij hielden toezicht op aanleg en onderhoud van waterwerken. De grens liep gelijk met de waterscheidingen. Die waren noodzakelijk omdat het waterpeil in het ene heemraadschap niet gelijk was aan dat in het andere.

In 1841 werd de Bevoegdhedenwet van kracht. Daarin werd bepaald dat de heemraden geen recht meer mochten spreken en daarmee was een functie voor het handhaven van een grens vervallen. De functie voor de waterkeringen bleef echter onverkort van belang. In 1857 werd bij reglement de waterkering expliciet als scheidslijn tussen de hoogheemraadschappen aangewezen en daarom heeft Zoetermeer een 'Drielandenpunt'. Wel is dat punt een aantal malen verschoven, maar de speciale grens bleef in Zoetermeer.

Plaats van de paal

Sinds 1999 staat de paal in de middenberm van de Reginagang. Precies in het verlengde van de uitgang van het winkelcentrum Rokkeveen op een heuveltje van basaltkeien. Het echte drielandenpunt is echter exact in het midden van het winkelcentrum. Bij de realisatie hiervan is hij een stukje opgeschoven richting het gebouw waarmee hij altijd in één lijn heeft gestaan: de watertoren. Er staan dus twee, voor Zoetermeer, unieke monumenten op een steenworp afstand van elkaar.

Decembergeschenken

Weet u ook nooit wat u in december aan een naaste moet geven? Het luchtje voor de vrouw, aftershave en sokken voor de man, ze gaan allemaal vervelen. Wij hebben de oplossing: geef een van onze publicaties! Het is een origineel cadeau en onder de vele titels zit er altijd wel één die past bij de ontvanger. Voor de prijs hoeft u het niet te laten: vanaf € 0,50 tot slechts € 22,50. Zelfs een lidmaatschap is een leuk cadeau en dat voor maar € 13,75 . Kijk en blader in de boekhandel of bekijk de hele voorraad op onze website www.oudsoetermeer.nl!

Sprekend Verleden: 50 jaar Cantate Deo

E. W. van den Burg en C. M. A. M. van Wijk-Moers

In gesprek met de dames Havenaar-Van Oosterom, Rook-Van Oosterom en Van der Vorm-Rook.

Cantate Deo is op 12 maart 1958 opgericht als een Christelijke Zangvereniging met een bescheiden aantal leden. Opvallend was dat alle leden afkomstig waren uit de Gereformeerde Kerk in Zoetermeer. Een jaar eerder was vanuit diezelfde kerk de Muziekvereniging Harpe Davids opgericht en die bestond dus in 2007 vijftig jaar. Het is niet moeilijk om uit te rekenen wanneer Cantate Deo vijftig jaar bestaat, namelijk dit jaar. Dat is ook de reden waarom wij graag iets meer te weten wilden komen over de ontwikkeling van het koor dat uitgroeide tot ongeveer honderd leden. Wie zou men hiervoor beter kunnen vragen dan iemand die van de oprichting af onafgebroken lid is geweest? Juist, dat is Tiny Havenaar-Van Oosterom die als enig lid alle vijftig jaren heeft meegemaakt. Ter ondersteuning voor het gesprek bracht ze Janny Rook en Gina van der Vorm mee, allebei ook oudgedienden. Het heeft de dames niet aan gesprekstof ontbroken.

Zittend Tiny Havenaar.
Staand (links) Janny Rook
en Gina van der Vorm

Aan het eind waren wij onder de indruk van wat het koor in de loop van de jaren heeft betekend en hoe het zich heeft ontwikkeld tot een oratoriumkoor.

De oprichting

Voorals in het gezin Van Oosterom leefde de wens om een koor op te richten. Er werd daar veel gezongen. Er was al eens een koor geweest, maar dat was ter ziele gegaan. Er was ook een groot kinderkoor, waarvan de meisjes Van Oosterom jarenlang lid zijn geweest. De dirigent was een meneer Brand, maar hij emigreerde naar Amerika en met het verdwijnen van dirigent Brand verdween ook het kinderkoor. Ook in bredere kring werd de behoefte gevoeld aan een koor.

'Ene Gerrit Roos kwam bij mijn broer Jacques, die organist was en zei: "Kunnen we geen koor beginnen?" Dat wilde mijn broer ook wel en die zegt tegen Janny en mij: "Jullie doen vast wel mee, dan heb ik er twee". Gerrit Roos zei: "Ik heb vijf dochters, dan hebben we er alvast zeven". Zo werd er overal geprobeerd om leden te winnen. Ik hoor het mijn broer nog zeggen: "Zegt het voort, zegt het voort!" Een week of wat later zijn we gestart met tussen de veertig en vijftig leden. Toen hebben we de oprichtingsavond gehad, het was 12 maart 1958'.

Zingen gaat de zusters Van Oosterom goed af, maar zij vertelden terloops dat ze ook orgelless hebben gehad van de heer Geerts, die organist was in de Hervormde Kerk. Dat heeft niet lang geduurd. De heer Geerts zei: "Laat de twee meisjes maar stoppen". Broer Jacques had aanleg en die mocht doorgaan.

Het gezelligste eetcafé van het Stadshart!

**7 dagen per week geopend voor lunch en diner.
Maar ook om te genieten van
een goed glas wijn of bier.**

**Bijvoorbeeld voor of na
een bezoek aan theater of bioscoop**

**Oostwaarts 4
Stadshart Zoetermeer
079- 346 31 41**

**www.theoldpal.nl
info@theoldpal.nl**

Waar je oude vrienden hebt en nieuwe vrienden maakt!

Uitvoering van The Samson van Händel

Dirigenten

Een koor moet geleid worden en dat kan alleen door een dirigent. Hoe werd een dirigent in de beginfase aangetrokken? Niks geen advertenties, gewoon een dirigent aannemen die een koor zoekt en dat was een kennis van een van de leden. Gerard Akkerhuis mocht van het koor een eenheid maken en daarin is hij ook geslaagd. Het eerste concert werd gegeven op 20 november 1958 in de zaal van Toon van Fraassen. De toegangsprijs was één gulden. Uitgevoerd werd Hör mein Bitten van Mendelssohn en daar was dan ook flink voor gerepeteerd. Het optreden in die zaal was heel bijzonder voor een christelijk koor. Normaal werd de ruimte gebruikt voor films, danslessen enzovoort, kortom allemaal wereldse zaken. Het was een belevenis voor ons en we waren er ook een beetje trots op als gereformeerde jonge mensen om dat mee te maken. Met de Kerst werd medewerking verleend aan een kerkdienst in de Hervormde Kerk in Zoetermeer. De bedoeling was dat iedereen een witte blouse droeg, maar een echte eenheid in kleding was er toen nog niet. Daaraan is later meer aandacht gegeven.

De opvattingen tussen dirigent en leden over wat het koor zou moeten zijn, verschilden op den duur nogal. Even een paar uitersten. Als wij repeteerden, dan zaten sommige leden met een tasje en dan kwam er een breiwerkje uit te voorschijn, maar de dirigent streefde naar een Bachkoor en leden die hard studeerden. Wij vonden hem wel goed, maar voor ons toch te professioneel.

Een van de eerste concerten van Cantate Deo, Pelgrimskerk Zoetermeer

Wij waren daar nog niet aan toe, wij wilden ook gewoon psalmen en gezangen zingen. Redenen om uit elkaar te gaan, zeker toen Gerard de gelegenheid werd geboden om een Bachkoor te leiden in Wassenaar.

Mijn zus en ik bewaren nog een bijzondere herinnering aan Gerard. We waren in Warmond aan het logeren en brachten een keer een bezoek aan de begraafplaats. We zagen daar op een van de graven een hele grote kei met een stemvork er op. En daar lag Gerard Akkerhuis begraven. Hij is niet echt oud geworden'.

Er is nog een tussendirigent geweest in de persoon van Bernard Verboom, maar bij de leden bestond het verlangen om naar een wat jongere dirigent uit te zien en die werd in 1969 gevonden in Sander van Marion. Sander is dirigent gebleven tot in 2008. In zijn periode is het koor uitgegroeid van Christelijke Zangvereniging tot Zang- en Oratoriumvereniging, waarbij het zingen van Oratoriumwerken centraal is komen te staan. In 2008 heeft Marco Kalkman letterlijk het stokje mogen overnemen; opnieuw een jonge dirigent waarmee het koor nieuwe uitdagingen wil aangaan.

Je wordt 'gestemd'

'Het lidmaatschap is al lang niet meer voorbehouden aan leden van de Gereformeerde Kerk. Iedereen die kan zingen en het eens is met het repertoire kan lid worden. Wel is Cantate Deo aangesloten bij de Koninklijke Christelijke

Zangersbond. Of de stemkwaliteit voldoende is, wordt getest. Dat heet dan dat je gestemd wordt. Men wil weten wat voor stem je hebt, is het een sopraan, een tenor enzovoort. Voor een beetje ervaren zanger of zangeres is de zangtest geen enkel probleem. De test dient er mede voor om teleurstellingen te voorkomen, opdat aspirant-leden de uitdagingen van het koor goed aankunnen. Belangstellenden die lid willen worden, kunnen altijd op repetitieavonden vrijblijvend meezingen om te ervaren hoe het zingen bij Cantate Deo is'.

We hoorden dat een stem ook veranderen kan door de jaren heen. Tiny vertelde daarover het volgende: 'Jazeker vooral de sopraanstem kan veranderen. Ik ben begonnen als alt, toen wilde ik heel graag (mezzo)sopraan zingen. De toenmalige dirigent vond dat goed. Toen ben ik ook gestemd. Mede door het tekort aan mannen ben ik later, via stemoefeningen tenor gaan zingen'.

Waar repeteer je voor?

Iedere week een avond repeteren. Soms maanden voor één uitvoering. Diverse malen is geoefend voor de Matthäus Passion van Telemann. De dirigent verwacht dat de leden trouw op de repetitie komen.

Cantate Deo trad in 1992 op bij de opening van het Stadstheater

'De leden zijn in het algemeen heel trouw in het bijwonen van de repetities. Niet alleen omdat het moet, maar ook komt men er op af vanwege de sfeer. De koorleden zijn zeer sociaal en er is een zeer hechte band. Die band is echt fantastisch. Iedereen leeft altijd met iedereen mee.

Hoe belangrijk die sfeer is, maar ook hoe verrassend eenvoudig het soms kan zijn om een nieuw lid te winnen kan blijken uit het volgende. We zouden een uitvoering hebben, waarin Marco Bakker een solopartij zou zingen. Gina had het niet zo op Cantate Deo. Ze had het wel eens een beetje schamper over dat Hallelujakoortje. Wij wisten dat zij een groot bewonderaar was van Marco Bakker en wij hebben haar overgehaald om naar de uitvoering te komen. Gina ontdekte dat het koor inmiddels sterk was gegroeid, in aantal, maar ook in kwaliteit. Zij werd lid en is dat al 35 jaar! Nog even terug naar de repetities. Het doel van het repeteren is natuurlijk het toelevens naar een grote uitvoering in een mooie ambiance. De uitvoering van de Mathäus Passion is er zo een. Maar ook de uitvoering van The Samson van Händel in opera-achtige setting met bijpassend decor en kleding was onvergetelijk, evenals de Messiah van Händel, de Promise, een Amerikaanse Kerstmusical en het Requiem van Brahms. Het is een hele reeks geweest in al die jaren.

De leden hebben wel de morele plicht om kaarten aan de man te brengen. De zaal moet namelijk wel vol. Een professioneel orkest, solisten en zaalhuur zijn grote kosten. Het lukt ons toch altijd weer om een volle zaal te krijgen en als een uitvoering geslaagd is geeft dat grote voldoening'.

Naar het buitenland

In de afgelopen jaren heeft Cantate Deo heel wat optredens in het buitenland gehad.

'We zijn in Mainz in Duitsland geweest, in Angelholm in Zweden, in Salzburg in Oostenrijk, in Zwitserland en in Parijs. In Parijs was heel bijzonder het concert in de Notre Dame. Die zat stampvol op maandagmorgen. Je houdt het niet voor mogelijk. 's Morgens om elf uur. Allemaal toeristen. We dachten er komt niemand, maar de kerk zat vol! In Parijs hebben we ook nog in andere kerken gezongen. In Duitsland was het hoogtepunt toen wij in Berlijn in de Gedächtniskirche hebben gezongen. Nog een bijzondere belevenis was het volgende. We waren in Keulen en gingen daar de Dom bekijken en toen zei Sander: "Mensen ga even staan, dan gaan we zingen", mocht wel niet, maar we gingen zingen 'The Lord bless you'. Er stond een echtpaar en dat was zoveel jaar getrouwd. Het waren Engelse toeristen en zij dachten dat wij het voor hen zongen. Het is de Engelse zegenbede. Dat zongen wij daar en ze waren tot tranen toe bewogen. Ze zeiden: "Wij staan hier in Duitsland en dan horen we hier onze zegenbede!" Dat was onvergetelijk'.

Op de rommelmarkt in de jaren 80 ten bate van Cantate Deo

Hoe krijg je de begroting rond

Natuurlijk betalen de leden contributie, maar die is niet voldoende om daaruit alle activiteiten te bekostigen. Er wordt van de leden zelfwerkzaamheid verwacht, onder andere om inkomsten te verwerven.

‘We zijn begonnen om op rommelmarkten te staan. Dat hebben we een jaar of vijf, zes gedaan. We hebben ook een keer op het schoolplein in de Dorpsstraat gestaan op een dag dat het de hele dag regende. De inkomsten waren toen wel te verwaarlozen. We hebben stroopwafels verkocht aan de deuren, balpennen verkocht, bloembollen enzovoort, als het maar geld opbracht. We collecteren voor de Anjercollecte, waar we ook donaties van krijgen. Er zijn donateurs (niet-leden) die ons steunen. We ontvangen ook subsidie van de Gemeente Zoetermeer. Voor grote uitgaven zoals kleding en reisjes wordt veelal gespaard’.

Het bestuur heeft te maken met een groot aantal dames en zij weet als geen ander dat je die niet vijftig jaar in dezelfde kleding kan laten lopen. Af en toe moet de kleding worden aangepast.

‘Het bestuur benoemt een Kledingcommissie en die komt met een voorstel, waar een democratisch gekozen nieuw model uit komt. De commissieleden moeten wel over enige kleermakerskennis beschikken, want zij moeten rekening houden met de verschillende maten, een stof uitzoeken die niet

kreukelt en gemakkelijk zit, het model moet een mooie uitstraling geven enzovoort. Nu we het toch over kleding hebben schiet mij het volgende te binnen. Op een gegeven moment waren er elf dames in verwachting en in die periode droegen alle dames pijen om de omvang van de aanstaande moeders te verhullen. De kleding wijzigde nogal eens. We hebben bijvoorbeeld rode japonnen gedragen zonder mouwen en later weer groene met mouw, van fluweel. We maken de kleding zelf en als het nodig is worden anderen door leden geholpen. We dragen nu een cognackleurige jurk met een sjaal. Met de contributie en alle andere bronnen van inkomsten probeert het bestuur het koor in stand te houden. Als wij de jaarrekening zien, zijn we altijd weer verrast wat wij met de beschikbare middelen hebben kunnen doen. Hulde aan al degenen die zich daarvoor inzetten!

Niet alleen maar voor publiek

Natuurlijk is optreden voor publiek een uitdaging, maar het is altijd een tamelijk beperkte groep die in een zaal bereikt wordt. Bovendien zijn na afloop van een optreden alle klanken verwaaid. De techniek biedt diverse mogelijkheden om muziek vast te leggen en daarmee kan een veel grotere groep luisteraars worden bereikt.

'We hebben gezongen bij de NCRV in het programma "U zij de Glorie" en bij de EO in het programma "Nederland Zingt". Er zijn grammofoonplaten gemaakt, cassettebandjes en CD's. Er zijn opnames gemaakt in Utrecht, in Haarlem, in Den Haag en in Zoetermeer in de Willem Alexanderzaal. Deze schieten me te binnen, maar er zijn vast nog wel meer plaatsen waar we geweest zijn'.

Wanneer en op welke wijze wordt het jubileum gevierd?

In maart was het officieel vijftig jaar dat Cantate Deo bestond. Waarom is dat toen niet gevierd?

'Dat had alles te maken met het afscheid van de oud-dirigent Sander van Marion. Aan dat afscheid is veel aandacht gegeven en wij zouden Sander te kort hebben gedaan als wij tegelijkertijd ons gouden jubileum hadden gevierd. Vergeet niet dat Sander zoveel jaren ons koor heeft geleid. Hij was goed ingevoerd in de muziekwereld, hij had vele contacten waar wij ons voordeel mee hebben kunnen doen. Hij en ook zijn vrouw wilden meer tijd voor zichzelf hebben en dat moeten wij respecteren.

We hebben in maart wel de Matthäus Passion van Telemann uitgevoerd onder leiding van Marco Kalkman in de Oude Kerk in Zoetermeer. Dat was de opening van ons jubileumjaar met een oratorium dat in de geschiedenis van

Cantate Deo een warme plek heeft. De Matthäus van Telemann is vele jaren in de passietijd in deze voor ons koor vertrouwde ambiance uitgevoerd. Verder gaan wij begin oktober een weekend naar Zeeland. We verblijven daar in huisjes en zullen ook optreden in een kerk daar. De organiserende commissie heeft altijd wel een verrassend programma in petto. We kijken er allemaal naar uit. Het jubileumjaar wordt afgesloten op 7 februari 2009 in het Stadstheater met een groots jubileumconcert. Dan zal worden uitgevoerd de Elias van Mendelssohn. Er moet nog veel voor worden gerepeteerd, maar ook daar kijken wij naar uit!

De toekomst

Het bestuur ziet een mooie toekomst voor het koor. Zij doet er alles aan om jongere leden te werven, want de vergrijzing is een factor waar rekening mee moet worden gehouden. Zij ziet het zingen bij Cantate Deo als een mooie combinatie van de uitdaging van het samen neerzetten van mooie muzikale prestaties en het hebben van veel plezier met elkaar. Dit gouden jubileumjaar wil men dat als koor ook uitstralen en zo gaat zij op voor de volgende vijftig jaar.

Wij adviseren

& Creëren...

**Bloembinderij
De Nobel**

Dorpsstraat 86k
2712 AM Zoetermeer
Telefoon (079) 316 93 11

De adverteerders en de hierna genoemde bedrijven maken het met hun financiële steun mede mogelijk dit blad uit te geven.

Van As Makelaardij bv

Eerste Stationsstr. 61, tel. (079) 316 44 45

Dranken/Wijnhandel Boonekamp

Dorpsstraat 130, tel. (079) 316 38 02

Bouwmarkt De Bouwhof

Edisonstraat 88, tel. (079) 331 07 00

Cammeraat IJzerwaren

Eerste Stationsstr. 48, tel. (079) 316 37 31

Carrosseriefabriek Joost Lambooy bv

Koperstraat 40, tel. (079) 363 44 44

Het Fluitschip historisch onderzoeks-

en adviesbureau, tel. (079) 316 78 46

Henneken Radio en TV

Den Hoorn 7, tel. (079) 316 24 90

Linhout Foto Video

Dorpsstraat 68, tel. (079) 316 30 84

Roos Kantoorboekhandel

Dorpsstraat 155, tel. (079) 316 35 80

Rové Licht & Sfeer Eerste Stationsstr. 3

tel. (079) 316 64 88

Schoenen Van Veen

Dorpsstraat 83, tel. (079) 316 31 65

Personenvervoer Van der Slik

Blauwroodlaan 296, tel. (079) 361 61 61

Bode Scholten BV

Fokkerstraat 9, tel. (079) 343 50 00

Uw huis verkopen?

Duidelijk, Helder, Betrouwbaar!

van Brero & Breugem

NVM REGISTER MAKELAARS - TAXATEURS

Dorpsstraat 14 (naast het Nicolaasplein) 2712 AK Zoetermeer

tel.: 079-3160061 fax: 079-3160026

e-mail: info@vanbrero-breugem.nl internet: www.vanbrero-breugem.nl

Gratis waardebeoordeling! Bel 079 - 3160061

Outdoorspecialist Van Herwijnen

Dorpsstraat 66 anno 1908

berg/wandelschoenen
kampeerartikelen
schietsport
dartsport

dump
van Herwijnen
SINDS 1891

tenten
klimsport
vrijtijdskleding
campingaz dealer

Dorpsstraat 66 - Zoetermeer - Telefoon (079) 316 35 51 - www.herwijnenzoetermeer.nl